

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

“ _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Пропедевтична волонтерська (безвідривна) практика

напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма «Пропедевтична (безвідривна) педагогічна практика» для студентів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

Розробники:

Олена Валеріївна Мартинчук, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка;

Тетяна Василівна Мельніченко, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка;

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “30” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри _____

О.В.Мартинчук

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту Людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

- I. Пояснювальна записка
- II. Опис пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики
- III. Зміст і завдання пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики в початковій школі загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання
  - Змістовий модуль I.* Ознайомлення з роботою загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання
  - Змістовий модуль II.* Вивчення особливостей розвивального середовища загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання
  - Змістовий модуль III.* Навчально-виховна та корекційно-розвивальна робота студента-практиканта
- IV. Навчально-методична карта з курсу «Пропедевтична педагогічна практика».
- V. Календарний розподіл завдань практики (орієнтовний)
- VI. Завдання для самостійної роботи
- VII. Картка самостійної роботи
- VIII. Виховний захід (майстер-клас)
- IX. Науково-дослідна робота в рамках навчання, заснованого на дослідженнях
- X. Система поточного та підсумкового контролю
- XI. Методичне забезпечення
- XII. Перелік звітної документації
- XIII. Рекомендована література
- XIV. Додатки

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напряму підготовки «Корекційна освіта (логопедія)» денної форми навчання.

Ця практика є неперервною складовою частиною процесу підготовки фахівців з напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)» у вищих навчальних закладах. Вона займає важливе місце в системі професійної підготовки майбутніх логопедів.

Пропедевтична (безвідривна) педагогічна практика проводиться на третьому курсі з **метою** поглиблення логопедичних та психолого-педагогічних знань, ознайомлення з видами та способами діяльності асистента учителя та логопеда загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання, закріплення практичних навичок індивідуальної роботи, спрямованої на вивчення мовленнєвого розвитку дитини та психолого-педагогічних особливостей в умовах проведення різноманітних навчально-розвивальних занять, ігор та спеціального тестування.

Програма пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики визначає обсяги знань і умінь, якими повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми. Зміст програми ґрунтується на знаннях і вміннях, отриманих студентами у процесі вивчення навчального матеріалу дисциплін «Логопедія», «Логопсихологія», «Спеціальна педагогіка з історією», «Психолого-педагогічна діагностика», спецкурсу «Освітня інтеграція в сучасному світі», спеціальних методик. Програма вміщує необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання професійно-практичних досягнень студентів.

Мета практики – ознайомити студентів із специфікою діяльності загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання, умовами і способами організації освітнього процесу в цих закладах; функціональними обов'язками асистента вчителя та логопеда інклюзивного навчального закладу; формувати практичні навички та вміння психолого-педагогічного і логопедичного обстеження дітей з порушеннями мовлення, проведення навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми молодшого шкільного віку, які мають порушення психофізичного розвитку.

Основні завдання пропедевтичної (безвідривної) практики:

1. поглиблення логопедичних та психолого-педагогічних знань з вивчених курсів;
2. формування умінь та навичок у застосуванні отриманих знань в практичній діяльності;

3. ознайомлення з системою навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботами в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивною формою навчання;

4. формування вміння використовувати комунікативні методи і прийоми в навчально-виховній та корекційно-розвивальній роботі з дітьми з порушеннями мовлення, які у структурі дефекту можуть бути як первинними, так і вторинними відхиленнями;

5. формування практичних умінь та навичок проведення педагогічного та психологічного обстеження дітей з порушеннями мовлення, які у структурі дефекту можуть бути як первинними, так і вторинними відхиленнями;

6. формування практичних умінь та навичок з обстеження стану мовлення дітей шкільного віку з порушеннями мовлення, які у структурі дефекту можуть бути як первинними, так і вторинними відхиленнями;

7. формування практичних умінь та навичок проведення виховного заходу з класом з інклюзивною формою навчання;

8. вироблення творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності;

9. формування професійної мотивації майбутнього корекційного педагога, стимулювання бажання працювати з дітьми, які мають особливі освітні потреби, виховання у студентів інтересу до майбутньої професії.

Пропедевтична (безвідривна) практика спрямована на формування у студентів наступних компетенцій.

- **Соціально-особистісних:**

- розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей;

- здатність учитися;

- здатність турбуватися про якість виконуваної роботи.

- **Загальнонаукових:**

- базових уявлень про основи педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості;

- базових знань в галузі, необхідних для освоєння загальнопрофесійних дисциплін.

- **Професійних:**

- базових уявлень про категорії осіб з порушеннями психофізичного розвитку, які є суб'єктами корекційної освіти; розуміння значення комплексного підходу у наданні корекційних освітніх послуг;

- володіння методами спостереження порушень психофізичного розвитку;

- сучасних уявлень про напрями, зміст, методи, засоби, форми корекційної допомоги особам з порушеннями психофізичного розвитку.

- **Спеціалізованих професійних:**

- сучасними уявленнями про принципи організації, навчально-методичного забезпечення та механізми практичної роботи з особами, які мають порушення психофізичного розвитку, в загальноосвітньому просторі;
- здатністю застосовувати основні теоретичні та практичні методи аналізу та оцінки стану психофізичного розвитку осіб, які потребують корекційних освітніх послуг;
- уявленнями про зміст корекційної роботи з різними групами осіб з психофізичними порушеннями психофізичного розвитку та диференційованими методами корекційної-компенсаторної, реабілітаційної, розвивальної, попереджувальної роботи з ними в умовах інклюзивного навчання;
- налагодженням педагогічного контакту з дітьми з порушеннями мовлення, які у структурі дефекту можуть бути як первинними, так і вторинними відхиленнями;
- умінням спостерігати та відмічати особливості психофізичного розвитку дитини, які проявляються під час проведення уроків, занять, різноманітних ігор, режимних моментів тощо;
- умінням складати психолого-педагогічну характеристику на дитину з порушенням мовлення;
- організацією індивідуальної та групової роботи з дітьми під час навчальних та індивідуальних занять в інклюзивному середовищі;
- умінням здійснювати обстеження мовлення дитини за індивідуальною мовленнєвою карткою відповідно до клінічної форми порушення мовлення;
- умінням аналізувати дані логопедичного обстеження та правильно робити логопедичні заключення;
- умінням правильно оформлювати необхідну логопедичну та звітну документацію практики.

Вид та термін проходження практики.

Пропедевтична (безвідривна) педагогічна практика студентів III курсу триває безперервно протягом 5 семестру (16 відвідувань загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання). Згідно з метою та завданнями практики студенти знаходяться на місцях асистента учителя та логопеда загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання.

База проведення практики.

Пропедевтична (безвідривна) педагогічна практика проводиться в експериментальних загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивною формою навчання м. Києва. Головною вимогою відбору інклюзивного закладу є високий професійний рівень спеціалістів, творча атмосфера в педагогічному колективі, висока трудова дисципліна та уважне і дбайливе ставлення до дітей.

Організація практики.

Керівництво пропедевтичною (безвідривною) практикою в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивною формою навчання здійснюють викладачі кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти та керівники від бази практики.

Пропедевтична (безвідривна) практика розпочинається з проведення **установчої конференції**, під час якої студентів знайомлять з терміном проведення практики, метою, завданнями та змістом; даються зразки звітної документації та деякі методичні поради щодо складання індивідуального плану пропедевтичної практики, ведення щоденника, вивчення спеціальної літератури.

По закінченню строку проходження педагогічної практики проводиться **заклучна звітна конференція**. На конференції перед студентами виступає інститутський керівник неперервної практики та групові керівники-методисти.

II. Опис пропедевтичної педагогічної практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика практики
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0101 " Педагогічна освіта "	Нормативна
	Напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»	
Загальна кількість годин за семестр – 54		Рік підготовки
		3-й
		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 год.; установча конференція – 2 год.; звітна конференція – 2 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Вид контролю:
		<u>залік.</u>

III. ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ (БЕЗВІДРИВНОЇ) ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Змістовий модуль 1.

Ознайомлення з роботою загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання

- вивчення умов діяльності початкової школи у загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивною формою навчання;
- участь у бесідах із директором інклюзивної школи, заступниками директора інклюзивної школи з навчальної та виховної роботи, учителем, асистентом учителя інклюзивного класу, вчителем-логопедом з метою ознайомлення з особливостями освітнього процесу в закладі з інклюзивною формою навчання;
- складання індивідуального плану студента-практиканта на період педагогічної практики;
- ознайомлення з документацією педагогічної практики та вимогами щодо її ведення;
- ознайомлення з планом освітньої роботи в інклюзивних класах, документацією учителя, асистента учителя, логопеда в закріпленому за студентом класі.

Примітка. Студент-практикант веде щоденник педагогічної практики, який перевіряється учителем/асистентом учителя або вчителем-логопедом кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота студента-практиканта відповідно до індивідуального плану, складеного на початку практики.

Змістовий модуль II.

Вивчення особливостей розвивального середовища загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання

- ознайомлення зі специфікою освітнього процесу у класах з інклюзивною формою навчання;
- ознайомлення з особливостями професійного співробітництва різних фахівців (вчителя, асистента вчителя, вчителя-логопеда, психолога, соціального педагога) у процесі забезпечення ефективної навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дитиною з психофізичними порушеннями;
- аналіз змісту і структури розвивального середовища класу: обладнання, добір дидактичного матеріалу (демонстраційного та роздаткового), його відповідності педагогічним, психічним і гігієнічним вимогам;

- аналіз змісту і структури інклюзивного середовища школи: ресурси, наявність спеціалістів, які опікуються дітьми з особливими потребами, матеріально-технічне забезпечення школи, обладнання, його відповідність особливим потребам дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- ознайомлення з планами навчально-виховної роботи вчителя, асистента вчителя, вчителя-логопеда, засобами, які використовують фахівці в освітньому процесі;
- вивчення особливостей роботи загальноосвітнього навчального закладу з родинами дітей, які мають особливі потреби.

Змістовий модуль III.

Навчально-виховна та корекційно-розвивальна робота студента-практиканта

- освітньо-виховна робота студента-практиканта у ролі асистента вчителя класу з інклюзивною формою навчання та асистента логопеда;
- проведення студентами-практикантами фрагментів життєдіяльності дітей у парі з вчителем, асистентом вчителя, логопедом, їх аналіз та самоаналіз;
- виготовлення наочно-дидактичного обладнання для психолого-педагогічного та логопедичного обстеження дитини з порушенням мовленнєвої діяльності;
- проведення психолого-педагогічного обстеження однієї дитини з психофізичними порушеннями з метою складання на неї психолого-педагогічної характеристики;
- проведення логопедичного обстеження дитини з порушенням мовленнєвої діяльності з метою заповнення мовленнєвої карти;
- залучення студентів-практикантів до активної участі у позакласній роботі;
- самостійне проведення студентами-практикантами виховного заходу для класу, здійснення його аналізу та самоаналізу;
- самостійне проведення студентами-практикантами профорієнтаційного заходу для старшокласників школи з інклюзивною формою навчання;
- участь у громадському житті педагогічного колективу загальноосвітнього навчального закладу.

Модулі	Змістовий модуль III.							
Назва модуля	Навчально-виховна та корекційно-розвивальна робота студента-практиканта							
Відвідування	8	9	10	11	12	13	14	15
	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Вид роботи	1. Психолого-педагогічне обстеження дитини з ППР – 10 балів 2. Логопедичне обстеження дитини з ТПМ – 10 балів 3. Організація елементів корекційно-спрямованого навчально-виховного процесу у парі з асистентом вчителя – 10 балів 4. Проведення профорієнтаційного заходу – 10 балів 5. Проведення виховного заходу – 10 балів 6. Проведення логопедичного заняття – 10 балів 7. Виконання дослідної роботи – 20 балів 8. Захист результатів педагогічної практики – 10 балів							
Самост. робота	Підготовка до психолого-педагогічного обстеження дитини з порушенням психофізичного розвитку (добір методик і стимульного матеріалу)	Підготовка до логопедичного обстеження дитини з порушенням мовлення (добір дидактичного та мовленнєвого матеріалу для обстеження)	Підготовка до організації елементів корекційно-спрямованого навчально-виховного процесу у парі з асистентом вчителя (написання конспекту, добір дидактичного матеріалу, здійснення адаптацій і модифікацій)	Підготовка до самостійного проведення профорієнтаційного заходу (написання конспекту, підготовка наочного матеріалу)	Підготовка до самостійного проведення виховного заходу (написання конспекту, підготовка наочного матеріалу)	Підготовка до самостійного проведення пробного логопедичного заняття (написання конспекту, добір дидактичного матеріалу)	Підготовка і проведення дослідної роботи	Оформлення залікової документації
	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів
Підсумк. контр.	залік							
	Всього: 185 балів; К = 185 : 100 = 1,85							

V. КАЛЕНДАРНИЙ РОЗПОДІЛ ЗАВДАНЬ ПРАКТИКИ (ОРІЄНТОВНИЙ)

Зміст педагогічної практики орієнтовно розподіляється таким чином:

1 день

Знайомство з системою роботи загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання, матеріально-технічним і методичним забезпеченням закладу.

Бесіда з директором, заступниками директора з навчальної та виховної роботи освітнього закладу про специфіку навчально-виховної роботи в ЗНЗ з інклюзивною формою навчання.

Закріплення студентів за класами. Знайомство з педагогічним колективом. Обговорення можливої участі студентів-практикантів у роботі педагогічного колективу на період педагогічної практики.

Складання індивідуального плану студента-практиканта на період пропедевтичної педагогічної практики.

Бесіда з вчителем, асистентом вчителя, логопедом, знайомство з дітьми, встановлення комунікації з дітьми, які мають психофізичні порушення, з метою вивчення індивідуальних особливостей цих дітей.

2-3 дні

Ознайомлення з документацією учителя, асистента учителя та логопеда, режимом дня.

Ознайомлення зі змістом і структурою розвивального середовища в класі: обладнання класної кімнати та кімнати для відпочинку, наочно-дидактичні матеріали (демонстраційні та роздаткові), обладнання ігрової зони.

Ознайомлення з інклюзивним середовищем школи. Аналіз ресурсів (матеріальних, людських), які використовуються для ефективного навчання, виховання і розвитку дітей з психофізичними порушеннями.

Ознайомлення з особливостями освітнього процесу у закріпленому класі у першу і другу половини дня.

Вивчення способів організації навчально-виховного процесу в класі з інклюзивною формою навчання, розподілу обов'язків між учителем та асистентом учителя, ознайомлення з функціональними обов'язками логопеда інклюзивного класу, особливостями професійного співробітництва різних фахівців (вчителя, асистента вчителя, вчителя-логопеда, психолога, соціального педагога, вихователя) у процесі забезпечення ефективної навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дитиною, котра має психофізичні порушення.

Спостереження за роботою вчителя, асистента вчителя, вихователя групи продовженого дня.

Підготовка методичного і дидактичного забезпечення для педагогічного та психологічного обстеження дітей.

Підготовка схем психолого-педагогічної характеристики дитини.

Розробка плану проведення виховного заходу із закріпленням класом за практикантом.

З'ясування психолого-педагогічних особливостей взаємодії асистента вчителя з родинами дітей з психофізичними порушеннями.

4-9 дні

Участь у проведенні фрагментів організації життєдіяльності в парі з асистентом вчителя, вихователем групи продовженого дня (процесів життєдіяльності, фрагментів уроків, індивідуальних занять, підготовки домашнього завдання тощо).

Проведення навчально-розвивальних занять та ігор з дітьми з метою їх педагогічного та психологічного обстеження; складання психолого-педагогічної характеристики на школяра.

Проведення виховного заходу для учнів початкової школи із залученням учнів старшої школи.

Обговорення результатів спостереження навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з вчителем, асистентом вчителя, вихователем групи продовженого дня, керівником практики та їх висвітлення у щоденному плані роботи студента-практиканта.

Проведення профорієнтаційного заходу для старшокласників школи з інклюзивною формою навчання.

Відвідування консультацій викладачів спеціальної педагогіки, логопсихології, логопедії, психолого-педагогічної діагностики та спеціальних методик, керівника практики з метою підготовки до самостійного проведення фрагментів організації життєдіяльності дітей.

Складання конспектів фрагментів організації життєдіяльності дітей у першу і другу половини дня, узгодження їх з вчителем, асистентом вчителя закріпленого класу та затвердження керівником практики.

10-14 дні

Спостереження за роботою логопеда.

Участь у проведенні фрагментів логопедичних занять в парі з вчителем-логопедом.

Розробка навчально-розвивальних занять та ігор з метою логопедичного обстеження дітей; підготовка схеми індивідуальної мовленнєвої картки на дитину та проведення обстеження.

Розробка конспекту пробного логопедичного заняття, узгодження його з логопедом закріпленого класу та затвердження керівником практики або викладачем навчальної дисципліни «Логопедія».

Проведення пробного корекційно-розвивального (логопедичного) заняття під контролем логопеда.

15 день

Оформлення звітної документації. Підготовка звіту про проходження практики (у формі презентації від групи студентів, які походили практику в одному класі).

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Вивчити і описати умови діяльності класу з інклюзивною формою навчання.
2. Скласти індивідуальний план роботи студента-практиканта.
3. Вивчити і проаналізувати види планування навчально-виховної роботи в класах початкової школи.
4. Вивчити і описати умови та способи організації навчально-виховного процесу в 1-4 класах з інклюзивною формою навчання.
5. Вивчити і проаналізувати освітнє середовище навчального закладу з інклюзивною формою навчання (матеріальні, кадрові ресурси) згідно вимог, визначених у літературі.
6. Вивчити, проаналізувати і описати особливості міждисциплінарної взаємодії різних фахівців (вчителя, асистента вчителя, вихователя групи продовженого дня, вчителя-логопеда, психолога, соціального педагога тощо) в загальноосвітньому закладі з інклюзивною формою навчання.
7. Визначити і описати роль і місце кожного фахівця в забезпеченні корекційно-спрямованого навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі (дошкільному закладі) з інклюзивною формою навчання.
8. Вивчити і описати особливості розподілу обов'язків між вчителем і асистентом вчителя щодо організації життєдіяльності дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
9. Вивчити, проаналізувати і описати психолого-педагогічні особливості взаємодії вчителя, асистента вчителя з сім'єю.
10. Підготуватись до психолого-педагогічного обстеження дитини з порушенням психофізичного розвитку (дібрати методики і стимульний матеріал).
11. Підготуватись до логопедичного обстеження дитини з порушенням мовлення (дібрати дидактичний і мовленнєвий матеріал для обстеження).
12. Підготуватись до організації елементів корекційно-спрямованого

навчально-виховного процесу у парі з асистентом вчителя (написати конспект, дібрати дидактичний матеріал).

13. Підготуватись до організації профорієнтаційного заходу (написати конспект, дібрати дидактичний матеріал).

14. Підготуватись до самостійного проведення виховного заходу для учнів початкової школи із залученням учнів старшої школи (написати конспект, підготувати наочний матеріал).

15. Підготуватись до самостійного проведення пробного логопедичного заняття (написати конспект, дібрати дидактичний матеріал).

16. Розробити дизайн дослідження в рамках навчання, заснованого на дослідженнях.

17. Оформити залікову документацію.

VII. Картка самостійної роботи студента-практиканта

Змістовий модуль	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (дні) Орієнтовно
Змістовий модуль I.			
Ознайомлення з роботою загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивною формою навчання			
1. Вивчення умов діяльності класу з інклюзивною формою навчання. Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта.	Індивідуальний план студента-практиканта, звітна документація	5	I-II
2. Ознайомлення з плануванням освітньо-виховної роботи в класі з інклюзивною формою навчання.	Аналіз у щоденнику студента – практиканта	5	I-II
Змістовий модуль II.			
Вивчення особливостей розвивального середовища загальноосвітнього навчального закладу			
3. Вивчення умов та способів організації навчально-виховного процесу в класах з інклюзивною формою навчання.	Опис і аналіз в щоденнику студента-практиканта	5	III-VII
4. Вивчення освітнього середовища загально-освітнього навчального закладу (матеріальні, кадрові)	Опис і аналіз в щоденнику студента-практиканта	5	III-VII

ресурси).			
5. З'ясування особливостей розподілу обов'язків між вчителем та асистентом вчителя щодо організації життєдіяльності дітей з психофізичними порушеннями та забезпечення корекційно-спрямованого навчально-виховного процесу в класах з інклюзивною формою навчання.	Опис і аналіз в щоденнику студента-практиканта	5	III-VII
6. Визначення ролі і місця кожного фахівця в забезпеченні корекційно-спрямованого навчально-виховного в класі з інклюзивною формою навчання.	Опис і аналіз в щоденнику студента-практиканта	5	III-VII
7. Вивчення психолого-педагогічних особливостей взаємодії вчителя, асистента вчителя з сім'єю.	Опис і аналіз в щоденнику студента-практиканта	5	III-VII
Змістовий модуль III. Навчально-виховна та корекційно-розвивальна робота студента-практиканта			
8. Добір діагностичних методик і дидактичного матеріалу для психолого-педагогічного обстеження дитини з порушеннями психофізичного розвитку.	Портфоліо «Методики для діагностики дітей молодшого шкільного віку» (опис застосованих діагностичних методик, дидактичний матеріал до них), психолого-педагогічна характеристика на одну дитину з порушенням психофізичного розвитку.	5	VIII-XV
9. Підготовка до логопедичного обстеження.	Портфоліо «Методика логопедичного обстеження дітей молодшого шкільного віку з порушенням мовлення» (опис методики, дидактичний матеріал для обстеження), заповнена	5	VIII-XV

	мовленнєва карта на одну дитину з порушенням мовлення.		
10. Підготовка до організації і проведення фрагментів корекційно-спрямованого навчального-виховного процесу у парі з асистентом вчителя (використовуючи методи і прийоми диференційованого викладання та оцінювання).	Конспекти фрагментів уроків (індивідуальна робота студента з дитиною з використанням методів і прийомів диференційованого викладання та оцінювання), індивідуальних корекційно-розвивальних занять, дидактичних ігор тощо, дидактичний матеріал	5	VIII- XV
11. Підготовка до організації і проведення профорієнтаційного заходу.	Конспект заходу, дидактичний матеріал	5	VIII- XV
12. Складання конспекту виховного заходу для класу і підготовка до його проведення.	Конспект виховного заходу, звітна документація	5	VIII- XV
13. Підготовка до самостійного проведення пробного логопедичного заняття (написання конспекту, добір дидактичного матеріалу).	Конспект логопедичного заняття, дидактичний матеріал до заняття, звітна документація	5	VIII- XV
14. Підготовка до виконання дослідної роботи.	План дизайну дослідження, результати проведеного дослідження, оформлені у вигляді письмово звіту	5	VIII- XV
15. Оформлення залікової документації	Звітна документація, презентація	10	XV
		<i>Разом: 80 балів</i>	

VIII. Виховний захід (майстер-клас)

Виховний захід проводиться в рамках проходження пропедевтичної педагогічної практики студентами в загальноосвітніх закладах з інклюзивною формою навчання.

Зміст виховного заходу полягає в організації та проведенні майстер-класу для учнів, закріпленого за студентом-практикантом класу. Тема майстер-класу обирається довільно, за власним бажанням студентів або

дітей. Майстер-клас проводиться студентами спільно із старшокласниками загальноосвітнього закладу.

В число старшокласників входять лише ті школярі, які виявили бажання взяти участь у заході.

ІХ. Науково-дослідна робота в рамках навчання, заснованого на дослідженнях

З метою реалізації навчання, заснованого на дослідженнях, здійснюється виконання науково-дослідної роботи під час проходження педагогічної практики.

Навчання, засноване на дослідженнях – це вид навчання, що ґрунтується на взаємодії «викладач-студент» з метою пошуку і створення нових знань і способів діяльності.

Науково-дослідна робота здійснюється:

- на першому рівні навчання, заснованого на дослідженнях: викладач/керівник практики ставить проблему і ознайомлює зі способами її вирішення (допомагає у розробці дизайну дослідження);
- на другому рівні навчання, заснованого на дослідженнях: викладач/керівник практики ставить проблему, студент самостійно шукає способи її вирішення (самостійно розробляє дизайн дослідження).

Орієнтовні проблеми для дослідження:

1. Яким чином педагоги висловлюють (і можуть висловити) те, що вони цінують дітей з ООП та із задоволенням з ними спілкуються?
2. Як педагоги демонструють (і можуть продемонструвати) те, що їх взаємодія з учнями та їхні очікування відповідають рівню розвитку та особливостям навчання дітей з ООП?
3. Як педагоги демонструють (і можуть продемонструвати) те, що вони у процесі взаємодії з окремими учнями спираються на їхні сильні сторони і стимулюють їхній розвиток?
4. Яким чином педагоги демонструють (і можуть продемонструвати) те, що, взаємодіючи з дітьми, вони беруть до уваги соціальні, емоційні, когнітивні та фізичні сильні сторони і потреби кожної дитини з ООП?

5. Яким чином педагоги допомагають (і можуть допомогти) дітям з ООП розвивати їх ініціативу, автономію, самодостатність і лідерство?
6. Якими способами педагоги сприяють (і можуть сприяти) взаємодії дітей з однолітками?
7. Якими способами педагоги допомагають (і можуть допомогти) дітям з ООП розрізняти свої відчуття та відчуття інших людей?
8. Якими способами педагоги надають підтримку (і можуть її надавати) розвитку мовлення дітей та їх спілкуванню?
9. Якими способами педагоги здійснюють співробітництво (і можуть його здійснювати) з іншими фахівцями для того, щоб сприяти навчанню і розвитку дітей?
10. Якими способами педагоги запрошують (і можуть запрошувати) сім'ї до участі в процесі навчання їх дітей з ООП?
11. Якими способами педагоги залучають (і можуть залучати) членів сімей до спільного прийняття рішень стосовно навчання і розвитку їхніх дітей?
12. Якими способами педагоги долучають (і можуть долучати) членів сімей у прийняття рішень стосовно освітнього інклюзивного середовища, в якому перебувають їхні діти?
13. Що роблять (можуть зробити) педагоги, щоб отримати інформацію від сімей про їхніх дітей з ООП?
14. Що роблять (можуть зробити) педагоги, щоб надати сім'ям можливості вчитися один в одного і підтримувати один одного?
15. Яким чином педагоги використовують (і можуть використовувати) ресурси місцевої громади, щоб сприяти навчанню і розвитку дітей?
16. Якими способами педагоги формують і розвивають (можуть формувати і розвивати) батьківську компетентність?
17. Яким чином педагоги демонструють (і можуть продемонструвати), що вони усвідомлюють, що їхні власні переконання, установки і життєвий досвід впливають на їх спілкування із сім'ями і дітьми та їхню педагогічну діяльність?
18. Яким чином педагоги демонструють (і можуть продемонструвати) свою повагу до кожної дитини з ООП і надають (можуть надати) рівні можливості для участі в житті закладу?
19. Яким чином педагоги демонструють (і можуть продемонструвати) свою повагу до кожної сім'ї і надають

(можуть надати) їм можливості брати участь в навчанні їхніх дітей?

20. Як педагоги демонструють (і можуть продемонструвати), що вони уникають гендерних та інших стереотипів?

21. Які види адаптацій використовують педагоги, щоб надати можливість усім дітям брати участь на уроках, заняттях та інших видах діяльності?

22. Якими способами педагоги спонукають (і можуть спонукати) дітей ставитись один до одного на основі рівноправ'я, справедливості, поваги і гідності особистості?

Х. Система поточного та підсумкового контролю

Теоретично-практичні досягнення студентів-практикантів оцінюються за Європейською кредитно трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС) в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня теоретичних знань, професійних умінь та навичок.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.9.1.

Таблиця 9.1

Оцінювання професійно-практичних досягнень студентів-практикантів

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування педагогічної практики (15 днів)	15
2.	Самостійна робота студента	16 x 5 =80
3.	Дослідна робота	20
4.	Психолого-педагогічна характеристика на учня	10
5.	Мовленнєва карта дитини	10
6.	Проведення виховного заходу	10
7.	Проведення корекційно-спрямованого заняття (в парі з асистентом вчителя)	10
8.	Проведення логопедичного заняття	10
9.	Проведення профорієнтаційного заходу	10
10.	Захист результатів педагогічної практики (колективна презентація)	10
Разом		185

$$K = 185:100 = 1,85$$

Для оцінювання професійно-практичних досягнень студентів-практикантів застосовуються методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** аналіз, звіт.
- **Методи самоконтролю:** самоаналіз

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента-практиканта у процесі психолого-педагогічних спостережень, індивідуально-пошукової роботи і самостійної роботи.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 5.

Під час зарахування пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики керівник-методист враховує:

- повноту виконання передбаченого програмою практики обсягу завдань;
- дисциплінованість студента, його ставлення до роботи;
- уміння застосовувати на практиці отримані в процесі навчання теоретичні знання;
- уміння провести психолого-педагогічне та логопедичне обстеження дитини;
- уміння провести виховний захід з класом;
- уміння провести заняття із самопідготовки;
- уміння провести індивідуальне логопедичне заняття;
- якість оформлення звітної документації та своєчасність у подачі груповому керівнику-методисту.

Таблиця 9.1.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингов а оцінка	Оцінка за стобально ю шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок

D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

- робоча програма пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики;
- план психолого-педагогічного обстеження дитини та діагностичні методики;
- схема мовленнєвої картки;
- навчальні посібники.

XII. ПЕРЕЛІК ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

1. Характеристика студента-практиканта (в паперовому варіанті) з підписом вчителя, асистента вчителя, логопеда і печаткою загальноосвітнього навчального закладу.
2. Індивідуальний план пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики.
3. Щоденник, в якому фіксується організація та зміст навчально-виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивною формою навчання, а саме: місце проходження педпрактики (№ школи, клас) ; список дітей класу (вказати діагнози дітей з психофізичними порушеннями, зокрема й логопедичні), режим дня дітей; календарний план занять учителя на тиждень, тематичний план на 4 тижні; розклад занять логопеда, графік індивідуальної та підгрупової роботи з дітьми, спостереження за педагогічною діяльністю учителя, асистента учителя, вихователя групи продовженого дня, вчителя-логопеда, конспекти навчально-розвивальних занять та ігор.

4. Психолого-педагогічна характеристика на дитину з порушенням мовлення (яке може бути як первинного, так і вторинного характеру).
5. Індивідуальна картка обстеження мовлення дитини з порушенням мовленнєвої діяльності.
6. Звіт про проведені заходи (конспект заходу, дидактичний матеріал, фотозвіт з дозволу адміністрації закладу).
7. План-конспект проведеного пробного логопедичного заняття, дидактичний матеріал.
8. Результати дослідної роботи.
9. Звіт про педагогічну практику.
10. Презентація роботи студентів - практикантів (одна на клас) - на звітну конференцію.

XIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бекшиева З. И. Коррекция письменной речи у школьников / З. Бекшиева. – Ростов н/Д : Феникс, 2009. – 318 с.
2. Гегелия Н. А. Исправление произношения у школьников и взрослых: [пособие для логопеда] – М., 2001. – 240 с.
3. Данілавичутє Е. А. Закономірності виникнення, сутність та місце інклюзії у єдиній системі освіти в Україні // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. – №1 (65). – 2013. – С. 2-8.
4. Довідник учителя-логопеда / Авт.-упор. Лупінович С. М. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 112 с.
5. Елецкая О. В., Горбачевская Н.Ю. Логопедическая помощь школьникам с нарушениями письменной речи: формирование представлений о пространстве и времени: [методическое пособие] / О. В. Елецкая, Н. Ю. Горбачевская. – СПб., 2005. – 180 с.
6. Ефименкова Л. Н. Коррекция устной и письменной речи учащихся начальных классов: [пособие для логопеда] / Л. Н. Ефименкова. – М., 2006. – 335 с.
7. Єфімова С.М. Лідерство та інклюзивна освіта: [навч.-метод. посіб.] / С.М. Єфімова, С.В. Королюк / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди»», 2011. – 164 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
8. Игры в логопедической работе / Под ред. В.И. Селиверстова. – М.: Провещение. – 1987. – 186 с.
9. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: [практ. посіб.] / [Тім Лорман, Джоан Демплер, Девід Харві]; пер. з англ. – К.: СПД-ФО Парашин І.С., 2010. – 296 с.
10. Инструмент профессионального развития для улучшения

качества работы педагогов детсада / под. ред. Доуна Тэнкерслея [Электронный ресурс].

11. Каше Г. А. Подготовка к школе детей с недостатками речи. – М.: Просвещение. – 1985. – 246 с.

12. Козырева Л. М. Развитие речи. Дети 5-7 лет. – Ярославль: Академия развития: Академия Холдинг, 2002. – 160 с.

13. Колупаєва А. А. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: [навч.-метод. посіб.] / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. – К.: «АТОПОЛ», 2010. – 96 с.

14. Колупаєва А. А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: [навч.-метод. посіб.] / А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук. – К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 273 с.

15. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: [монографія] / А. А. Колупаєва. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с.

16. Колупаєва А. А. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.] / А. А. Колупаєва, Е. А. Данілавічутє, С. В. Литовченко. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 197 с.

17. Кузнецова Е. В. Развитие и коррекция речи детей 5-6 лет: [конспекты занятий] / Е. В. Кузнецова, И. А. Тихонова – М., 2005. – 96 с.

18. Логопедия: [учебник для студ. дефектол. фак. пед. высш. учеб. заведений] / Под ред. Л. С. Волковой. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ВЛАДОС, 2007. – 703 с.

19. Логопедія: [підручник] / За ред. М. К. Шеремет. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2010. – 376 с.

20. Методы обследования речи детей: [пособие по диагностике речевых нарушений] / Под общ. ред. Г. В. Чиркиной. – 4-е изд., доп. – М., 2005. – 240 с.

21. Основи інклюзивної освіти: [навч.-метод. посіб.] / За заг. ред. А. А. Колупаєвої. – К.: «А.С.К.», 2012. – 307 с.

22. Поваляева М. А. Полный справочник: [настольная книга логопеда] / М. А. Поваляева. – М., 2010. – 603 с.

23. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: [навч.-метод. посіб. у 9 книгах] / За заг. ред. А. А. Колупаєвої – К., ТОВ ВПЦ «Літопис-ХХ», 2010.

24. Практика внедрения принципов качественной педагогики ISSA : пособие для учителей / под. ред. Доуна Тэнкерслея [Электронный ресурс].

25. Трофименко Л. І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ: [програмно-методичний комплекс] / За ред. Є. Ф. Соботович. – К., 2007. – 120 с.

26. Фомичева М. Ф. Воспитание у детей правильного произношения. – М.: Провещение, 1989. – 220 с.
27. Чевелева Н. А. Исправление речи у заикающихся школьников. – М.: Просвящение, 1996. – 96 с.
28. Шеремет М. К. Формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з дизартрією до навчання у школі: [навчально-методичний посібник] / М. К. Шеремет, Н. Г. Пахомова. – К., 2009. – 137 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Документація

**пропедевтичної (безвідривної) педагогічної практики
в класах з інклюзивною формою навчання**

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Курсу, групи _____
Спеціальність 6.010105 – «Корекційна освіта (логопедія)»

2016-2017 навчальний рік

Зразок оформлення щоденника

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Щоденник пропедевтичної педагогічної практики

Студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Курсу, групи _____

Спеціальність 6.010105 – «Корекційна освіта (логопедія)»

2016-2017 навчальний рік

Продовження додатку 3

Пропедевтична (безвідривна) педагогічна практика проводилась в загальноосвітньому навчальному закладі №____ м. Києва у_____ класі з _____ до _____

Керівник практики від університету _____

Керівник практики від навчального закладу _____

Директор навчального закладу _____

Заступники директора _____

Логопед _____

Учитель _____

Асистент учителя _____

Вихователь групи продовженого дня _____

Адреса закладу _____

Телефон закладу _____

Список дітей класу (групи)

(вказати нозологію дітей з психофізичними порушеннями)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____

Щоденник
(щоденний план і звіт роботи студента-практиканта)

Дата	Завдання практики	Спостереження і аналіз освітньо-виховного процесу	Примітка

Примітка. Записи студента-практиканта про всі види діяльності протягом усього періоду проходження практики (плани конспекти спостережень занять учителя та логопеда, конспекти проведення студентом навчально-виховних занять, ігор та виховного заходу, участь у режимних моментах, інших заходах навчального закладу). Щоденники періодично перевіряються учителем, логопедом та директором.

Після закінчення практики щоденник залишається у студента.

ПЛАН ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ДИТИНИ

Рекомендації щодо написання психолого-педагогічної характеристики дитини

Психолого-педагогічна характеристика дитини - це узагальнення об'єктивних даних, отриманих у ході: психологічної діагностики (тести, опитування, проєктивні методики тощо), безпосереднього спілкування з дитиною, спостереження за нею впродовж певного часу в різних ситуаціях, спілкування з ближнім оточенням дитини, батьками та педагогами.

Написання психолого-педагогічної характеристики здійснюється фахівцем (педагогом, психологом) на запит батьків та педагогів.

При написанні психолого-педагогічної характеристики варто користуватись запропонованою схемою. В характеристиці вказується лише відома інформація в описовій формі без виділення та нумерації пунктів запропонованої схеми.

Важливо узагальнити наявну інформацію і підкреслити слабкі та сильні особливості розвитку дитини, визначити потенційні можливості при оптимальних умовах. Обов'язковим є виділення основних ускладнень розвитку дитини та надання рекомендацій батькам та педагогам.

СХЕМА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДИТИНИ

- 1. Загальні відомості про дитину**
  - Прізвище, ім'я, по-батькові, вік.
  - Відомості про родину та особливості сімейного виховання.
  - Соціально-економічна характеристика родини.
  - Найбільш авторитетні та найулюбленіші для дитини члени родини.
  - Члени родини, з якими дитина проводить найбільше часу.
  - Стиль сімейного виховання (гіперопіка, гіперпротекція, потурання).
  - Стан здоров'я дитини (діагнози, особливості психофізичного розвитку).
- 2. Інформація про розвиток особистості дитини**
  - Індивідуальні особливості, які мали прояв ще в ранньому дитинстві.
  - Динаміка і характер змін в процесі розвитку особистості дитини.
  - Кризові і психотравмуючі ситуації в житті дитини (гострі чи хронічні).
- 3. Індивідуальні психологічні особливості особистості дитини**
  - Тип темпераменту, особливості вищої нервової діяльності (загальна активність, темпові характеристики діяльності, співвідношення збудження і гальмування, рухливість-інертність, витривалість, стресостійкість, інтровертованість-екстравертованість, адаптивність та ін.)

Продовження додатку 4

- Особливості емоційної сфери (переважаючий настрій, інтенсивність емоційних реакцій).
- Самооцінка (адекватна-неадекватна, завищена-занижена, впевненість у собі, своїх силах).
- Особливості характеру: сильні та слабкі сторони характеру.
- Сфера інтересів (шкільні і позашкільні захоплення та інтереси, наявність, стійкість, стереотипність, адекватність).
- Ставлення до провідної діяльності (навчання, гри) відповідно віку.
- Пізнавальна активність. Здібності.
- Вольові якості (самоконтроль, наполегливість, цілеспрямованість, організованість, дисциплінованість, відповідальність).

4. Статус і особливості взаємостосунків у дитячому колективі: лідер (офіційний, неофіційний), прийнятий, ізольований, відкинутий; товариський, нетовариський; ініціативний, залежний, агресивний, соціальна компетентність тощо.

5. Рівень розвитку пізнавальних процесів: сформованість та особливості відповідно віку, сприймання, пам'яті, уваги, мислення, уяви, мовлення, інтелектуальні здібності, обізнаність.

6. Складності у вихованні та навчанні дитини

- Характер складностей дитини (навчальні складності, відхилення в поведінці, емоційні проблеми, у чому вони проявляються).
- Аналіз причин ускладнень.
- Прогноз подальшого розвитку дитини.

7. Рекомендований індивідуальний підхід у навчанні та вихованні дитини

- Постановка навчальних і виховних задач у роботі з дитиною.
- Рекомендації педагогам.
- Рекомендації батькам.

Зразок оформлення психолого-педагогічної характеристики

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Прізвище, ім'я, по-батькові
учня, класу, навчального закладу,
року народження

Наприклад:

Сидоренка Івана Петровича,
учня 1 класу Дмитрівської ЗОШ,
2006 року народження

Психолого-педагогічна характеристика складена:

_____ (Прізвище, ім'я та по-батькові студента)

Курс _____ група _____

Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Дата складання _____ 200__ р.

СХЕМА МОВЛЕННЄВОЇ КАРТКИ

МОВЛЕННЄВА КАРТКА

1. Прізвище, ім'я, по батькові дитини

Дата народження

Школа, клас (дит. садок, з якого прибула дитина)

Домашня адреса, телефон

Батьки

2. Анамнез (дані про вагітність та пологи, про психомоторний розвиток і хвороби дитини, про перебіг розвитку мовлення)**3. Стан слуху, зору****4. Висновок психоневролога****5. Стан артикуляційного апарату:**

зуби

прикус

губи

язик

під'язикова зв'язка

м'яке піднебіння

6. Обстеження зв'язного мовлення (розповідь за лексичною темою, за серією малюнків, опис сюжетного малюнка). Тип речень, що використовує дитина; чи є аграматизми**7. Обстеження звуковимови** (відсутність, перекручення, заміна, змішування):

[с], [с'], [з], [з'], [ц], [ц'], [ш], [ж], [ч], [щ], [р], [р'], [л], [л']

8. Обстеження стану фонематичного сприймання та фонематичних уявлень**9. Обстеження стану фонематичного аналізу та синтезу**

Назвати положення звука [л] (початок, кінець, середина) у словах:

*ложка**мул**мило*Назвати 1, 2, 3 звук у словах: *мак, сом, рік*Назвати 4 звук у слові *річка*Назвати кількість звуків в слові *гриби*

Назвати твердий - м'який звук, глухий - дзвінкий звук

10. Обстеження стану складового аналізу та синтезу

Слова складної складової структури:

*термометр**велосипедист**міліціонер**ілюмінатор**дисципліна*

аквалангіст

11. Сформованість синтаксичних узагальнень, синтаксичного аналізу та синтезу

12. Обстеження словника

- ✓ Словник іменників
- ✓ Сформованість узагальнюючих понять
- ✓ Словник прикметників
- ✓ Словник дієслів
- ✓ Словник прийменників:

<i>в</i>	<i>над</i>	<i>перед</i>
<i>на</i>	<i>по</i>	<i>за</i>
<i>під</i>	<i>через</i>	<i>із-за</i>
<i>з</i>	<i>між</i>	<i>з</i>
<i>під</i>	<i>біля</i>	<i>до</i>

- ✓ Словник антонімів
- ✓ Словник синонімів

13. Граматична система словозміни

- ✓ Утворення множини іменників
- ✓ Узгодження іменника з прикметником у роді, числі
- ✓ Узгодження іменника з числівником
- ✓ Узгодження іменника з дієсловом за числом, часами, родами (в мин. часі)
- ✓ Відмінювання іменників

14. Словотворення

- ✓ Суфіксальне словотворення іменників із значенням:
  - зменшувально-пестливості*
  - одиночності*
  - дитинчат*
  - вмістилища*
  - професій*
- ✓ Утворення відносних і присвійних прикметників від іменників
- ✓ Утворення дієслів від іменників
- ✓ Префіксальне словотворення дієслів
- ✓ Сформованість граматичних узагальнень (число і рід ім., прикм., дієсл., час дієсл.; частини мови)

15. Стан навички читання (спосіб, швидкість, свідомість, виразність)

16. Помилки, що допускає дитина на письмі

17. Висновок практиканта щодо мовленнєвого порушення

Картка складена: _____

(Прізвище, ім'я та по-батькові студента)

Курс _____ група _____

Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Дата складання _____ 200__ р.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЛОГОПЕДИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

ЛОГОПЕДИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: _____

Мета: _____

Обладнання: _____

Хід заняття:

1. Вступна частина: _____

2. Основна частина: _____

3. Заключна частина: _____

Логопедичне заняття складене:

_____
(Прізвище, ім'я та по-батькові студента)

Курс _____ група _____

Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Дата складання _____ 200__ р.

Примітка: тема заняття визначається відповідно до календарного та тематичного планування логопедичної роботи освітнього закладу на 2016-2017 н.р. Зміст та структура попередньо узгоджується та затверджується логопедом школи.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

П.І.П. студента _____
курс, група _____
напрямок підготовки _____
клас, школа _____
період проходження практики _____
керівник від кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти _____

1. Матеріальні, психолого-педагогічні умови проходження практики:
  - матеріальні умови життєдіяльності класу, школи;
  - партнерська взаємодія студента-практиканта з вчителем, асистентом вчителя, вихователем групи продовженого дня, вчителем-логопедом, керівником школи, керівником педагогічної практики;
  - сприяння педагогічного колективу школи виконанню завдань практики.
2. Виконання завдань психолого-педагогічного і логопедичного дослідження:
  - результати вивчення психолого-педагогічних особливостей розвитку дитини молодшого шкільного віку;
  - результати логопедичного обстеження мовлення дитини з порушенням мовленнєвої діяльності.
3. Особливості організації навчально-виховної і корекційно-розвивальної роботи з учнями класів з інклюзивною формою навчання (характеристика організації видів діяльності):
  - за якою програмою навчаються діти з порушеннями психофізичного розвитку в класі;
  - відповідність розвивального середовища класу і школи особливим потребам дитини;
  - розподіл обов'язків між вчителем і асистентом вчителя;
  - аналіз міждисциплінарної взаємодії різних фахівців, які опікуються розвитком, навчанням і вихованням дітей з психофізичними порушеннями;

- аналіз змісту і форм взаємодії школи з родинами учнів з особливими освітніми потребами.

4. Аналіз результатів організаційно-педагогічної роботи:

- виконання освітньо-виховних і корекційно-розвивальних завдань;
- організація дитячого колективу;
- володіння прийомами зосередження уваги дітей, заохочення, підтримання інтересу протягом спільної діяльності;

- рівень засвоєння знань з діагностики та корекції мовлення дітей молодшого шкільного віку.

5. Організаційно-методична робота:

- участь у заходах за річним планом школи;
- отримання консультацій, методичної допомоги (від керівника педагогічної практики, від кафедри, педагогів школи) і з яких питань.

6. Аналіз труднощів і успіхів у процесі виконання науково-дослідної роботи.

7. Особисті пропозиції і побажання щодо удосконалення організації пропедевтичної педагогічної практики.